



Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 16.04.2024

nr 1.4-1/498;

REM/24-0405/-1K

Meie 29.04.2024

nr 1.1-11/1863-2

**Tulumaksuseaduse muutmise
seaduse väljatöötamiskavatsus
(kohalike omavalitsuste tulubaasi
ümberkorraldus)**

Austatud proua minister

Rahandusministeerium kooskõlastab tulumaksuseaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse (kohalike omavalitsuste tulubaasi ümberkorraldus), edaspidi *VTK* järgmiste märkustega.

1. Kuna antud *VTK* tegeleb *KOV* tulubaasiga, siis tuleks näidata, kuidas saavutatakse *RES*is kokkulepitud *KOV* positsiooni paranemine (aastatel 2025, 2026 ja 2027 vastavalt 15, 25 ja 30 miljonit eurot).

2. *VTK*s on küll kasutatud eesmärki toetavaid argumente, kuid mitte analüüsitud muudatusega kaasnevat terviklikku mõju riigile. Aluseks on võetud 3 stsenaariumi ning mindud edasi viimase – *KOV*ide tulumaksu ümberkorraldamisega tugevamate arvelt.

Viimased aastad näitavad Eesti *SKP*s Harjumaa osakaalu kerget langust. Seetõttu peaks *VTK* siiski sisaldama ka tulukamate *KOV*ide tulubaasi vähenemisega kaasnevate mõjude hinnangut ja seda just tulevaste aastate investeringute/strateegiatega valguses. Argument, et *KOV*id on oma otsustes autonoomsed ja ei ole võimalik prognoosida, missuguseid kulusid tehakse või tegemata jäetakse, ei ole piisav hindamaks mõju olulisust. Iseenesest baasrahastus ei vähene, mistõttu võib arvata, et mõju teenuste kvaliteedile ja kättesaadavusele on vähene. Samas tuleks siiski hinnata tulevase põhitegevuse tulemi baasilt/prognoosilt tehtud suuremaid strateegilisi otsuseid/plaane, planeeritud investeringute edasilükkamist/ärajätmist või väiksemas mahus tegemist, laenude võtmise potentsiaali vähenemist vms, mis võib siiski omada suuremat mõju riigi majandusele terviklikumalt.

3. *VTK*s on sotsiaalse mõju (p 5.3) sihtrühma kohta märgitud, et avaldub negatiivne mõju tulukamate *KOV*ide teenuste, eelkõige eeldatavasti lasteaia- ja koolikohtade kättesaadavusele ning mõju ulatuse kohta, et tulukamates *KOV*des võib halveneda *KOV*ide suutlikkus pakkuda uusi lasteaia- ja koolikohtasid¹. Samas ei ole analüüsitud, kui paljusid lapsi see puudutab ja

¹ Riigikogu menetluses oleva alusharidusseaduse eelnõu SE 419 SE § 5 lõike 1 kohaselt: Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõigile pooleteise- kuni kolmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsustsükse

mis sellega kaasneb peredele. Kui ka teise omavalitsuse üksuse territooriumil, kellega on haldusleping sõlmitud, vajalikke lastehoiu või lasteaia kohti ei ole, võib sellega omakorda kaasneda, et üks lapsevanematest peab jääma tööst eemale, et hooldada ja õpetada last ning seetõttu pere sissetulek väheneb ja võimalik, et toimetulek halveneb.

4. Muudatustega väheneb tulukamate KOVde võimekas luua uusi lasteaia- ja koolikohti. Teatavasti on just need Harjumaa ja Tartu ümbruse omavalitsusüksustel ka kõige suuremad probleemid lasteaiaakoha tagamisega, mille osas on ka rida jõustunud kohtuotsuseid. Seega leiame, et täiendavalt tuleks analüüsida enim ümberjagamisest puudutatud KOVide nii pensionäride arvu ja neile pakutavate teenuste mõju KOV eelarvele, kui laste arvu ja neile pakutavate teenuste mõju eelarvele. Kuna ümberjagamise põhimõte on see, et tasandada mitte töötavate inimeste kulusid ja mitte laekuvaid tulusid, siis tuleks vaadata nii pensionäre, kui lapsi ja ilmselt on laste kulu teenuste vaates oluliselt suurem.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Vörklaev
rahandusminister

Marge Kaskpeit 58851423 Marge.Kaskpeit@fin.ee
Margus Tuvikene 5885 1428 Margus.Tuvikene@fin.ee
Tuuli Levandi 5885 1487 Tuuli.Levandi@fin.ee

territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lastehoiukohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lastehoius ning kõigile kolme- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsusüksuse territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lasteaia kohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lasteaias. Kohaliku omavalitsuse üksus võib tagada lastehoiu- ja lasteaiaakoha lisaks enda territooriumile teise kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil, kui kohaliku omavalitsuse üksused on selles halduslepinguga kokku leppinud.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõige 2: Koolikohustuse täitmise ja põhikooli riiklikule õppekavale vastava põhihariduse omandamise võimaluse valla või linna haldusterritooriumil elavatele koolikohustuslikele lastele tagab vald või linn, vajaduse korral kaasates erakooli pidajat või riiki.